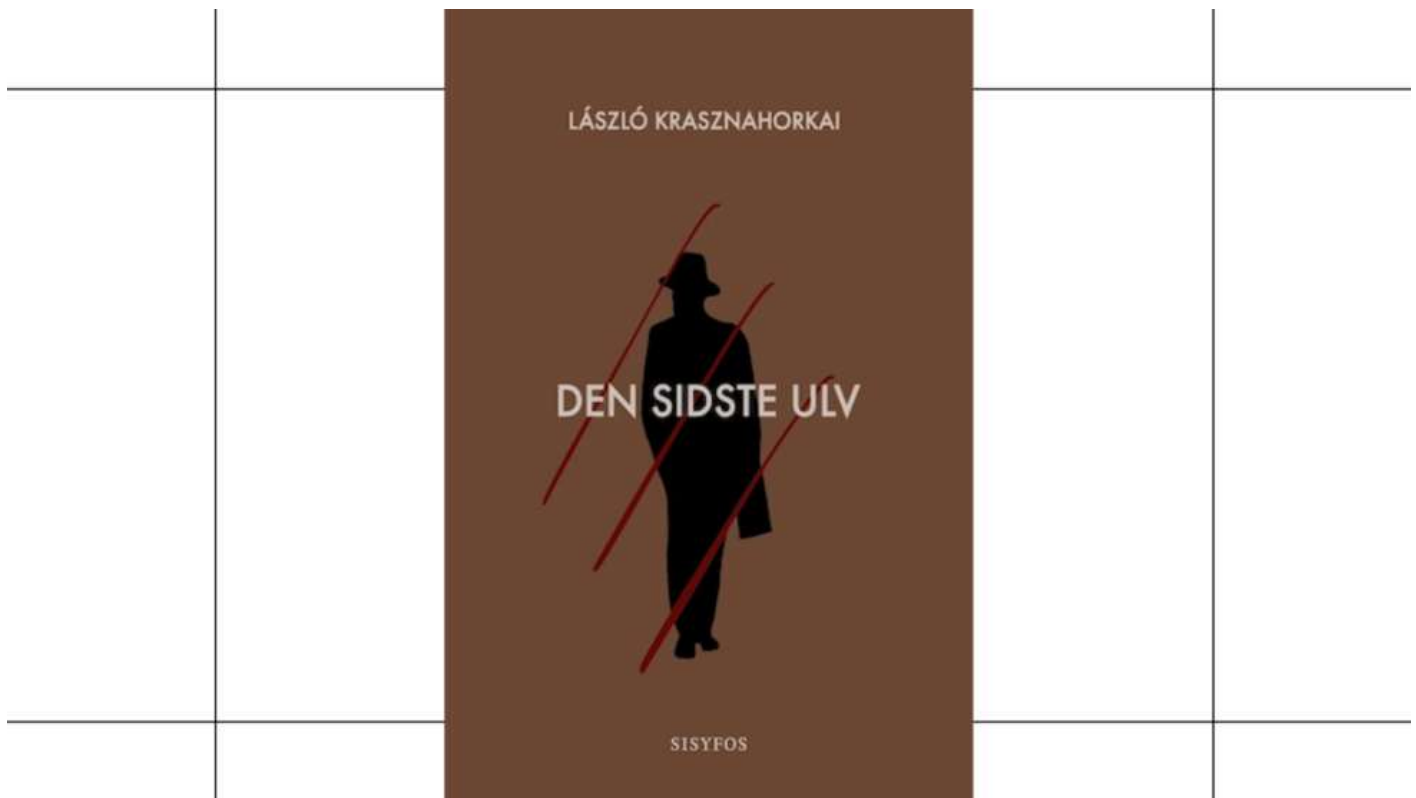

Kroppens gispen efter vejret: Krasznahorkais ulv

af Simon Emil Stokholm Madsen | mar 29, 2025 | Anmeldelser, Prosa

En mand sidder på en bar og fortæller bartenderen en historie om, hvorledes han tog til den mystiske spanske provins Extremadura, hvor han var hyret til at fortælle om egnens historie, og beretter om jagten på den sidste ulv, i en enkelt sætning.

Med *Den sidste ulv* (2009) giver forlaget Sisyfos endnu et vigtigt bidrag til det dansksprogede læsermarked. Det er på ingen måde forlagets første centraleuropæiske bidrag – det er ikke en gang første gang, de udgiver László Krasznahorkai: Forlaget har udgivet *Modstandens melankoli* og *Satantango* og kommer sågar ud med en fjerde udgivelse i foråret 2025.

Fortællingen om den sidste ulv fortælles til bartenderen på en bar i Berlin, der gennem stort set alle siderne keder sig forfærdeligt meget, så meget at han flere gange er ved at falde i søvn. Fortælleren er en falleret professor, der lever et tilsyneladende omflakkende liv i Berlin, hvor han størstedelen af sin tid befinder sig på baren Sparschwein. Her fortæller han, at han ud af det blå får et brev fra en ukendt, hvori der spørges, om han kunne tænke sig for en betydelig sum penge at komme ned til den spanske provins Extremadura og fortælle om egnens historie. Han falder over en artikel om “den sidste ulv,” og resten af bogen følger vi professoren, hvorledes han opstøver gerningsmændene på *mordet* af den sidste ulv i den mystiske provins.

En kropslig sensation

Det er ofte sjovt at beskæftige sig med litteratur, der eksperimenterer. Om denne type litteratur er underholdende eller direkte irriterende at læse, er nok et spørgsmål om læserens smag, og hvem eller fra hvilken “skole” forfatteren er. Krasznahorkai leger i *Den sidste ulv* med tegnsætningen: Der er kun ét eneste punktum i hele fortællingen, det er punktummet, der slutter bogen af, og det fungerer faktisk. Jeg må indrømme, at jeg godt kan være lidt skeptisk over for eksperimenterende form, når det ikke er et digt, det drejer sig om, men prosaisk form som noveller og romaner; men i

Krasznahorkais værk, der nu er udkommet i en flot dansk oversættelse, giver det værket en på positiv vis helt ny og fantastisk spændende dimension.

Tegnsætningen i et sprog er de rammer, vi læser inden for, det er tegnsætningen, der bestemmer, hvordan en sætning skal læses, ofte hvordan den forstås, og hvornår der er “pauser” på siderne. Eksempelvis punktummet giver lov til en frisk inhalering, så vi kan lidt igen, og derfor kan en ændring eller et bestemt mønster være med til at påvirke os kropsligt, i og med vores lunger holdes tilbage af den *manglende tegnsætning* (ingen punktummer). Nu er det ikke sådan, at man bliver forpustet eller får åndedrætsbesvær – det håber jeg da ikke – men jeg synes stadig, at det er spændende, at forfatteren igennem det skrevne medium påvirker os *indirekte* ved at kontrollere tegnsætningen. At læse *Den sidste ulv* er en kropslig sensation. Allerede de første linjer i bogen afslører Krasznahorkais mærkværdige og prisværdige skrivestil:

Han havde lige grinet, men han var, til at hans latter skulle være frigjort, alt for optaget af, om der mon overhovedet var en forskel på foragten og frugtesløshedens tyngde, og hvad det alt sammen omfattede, for det er sådan, at det, der stråler ud af alting og alle steder fra, ufravigeligt omfatter alt, men hvis noget omfatter alt og kommer alle steder fra, så er det særdeles svært at definere,

En gribende historie om tragiske skæbner

Det kan godt lyde lidt afskrækkende med kun ét punktum i en bog på 86 sider, men handlingen er gribende og fanger hurtigt læseren, der bør være indforstået med en lidt anderledes læseoplevelse end normalt: Fortællingen er unik, den er både spændende og tragisk, og manglen på tegnsætning gør både forståelsen af handlingen og selve læserens rytme til noget helt specielt. Det er virkelig en kropslig såvel som intellektuel oplevelse at læse Krasznahorkais *Den sidste ulv*, og skulle man være interesseret i en lidt anderledes fortælling om tragiske eksistenser, verdens meningsløshed og ikke mindst om ulve, så er dette den rette bog at give sig i kast med.

INFO

László Krasznahorkai: Den sidste ulv
Forlaget Sisyfos 2024
Oversat af Morten Østergaard Rasmussen
86 sider